

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie	Onze referentie	Bijlage(n)	Datum
	DA230002		04.04.2023

Betreft: Advies betreffende het voorontwerp van wet houdende wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA onderzoek in strafzaken.

Het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controleorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WGB') inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna *LED*).

Gelet op de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens.

Gelet op het verzoek van de Minister van Justitie.

Gelet op de overmaking door de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna 'GBA') van voormeld verzoek aan het Controleorgaan op 8 februari 2023 in het kader van het zgn. 'het één loket principe' (cf. art. 54/1, §1 WOG)

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans, Voorzitter a.i. van het Controleorgaan.

Brengt op 4 april 2023 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WGB, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WGB⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WGB en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WGB.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van

---

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)*).

³ Artikel 4 §2, 4^e lid WOG.

⁴ Artikel 71 §1, 3^e lid WGB.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 WGB.

de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 "*tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*" ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8^e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*BS* van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

II. Voorwerp van de aanvraag

6. De adviesaanvraag heeft betrekking op het voorontwerp van wet "*houdende wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA onderzoek in strafzaken*", ingediend door de Minister van Justitie (hierna 'het voorontwerp'). Dezelfde vraag werd nadien nog eens overgemaakt aan het Controleorgaan door de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) in kader van zijn één-loket functie.

7. Het voorontwerp pakt in essentie volgende onderwerpen aan:

- 1) de uitbreiding van internationale uitwisseling van DNA-profielen tot internationale DNA-gegevensbanken;
- 2) familiale zoeking en de vaststelling, registratie en vergelijking van Y-STR profielen en mitochondriale DNA profielen;

---

⁶ Artikel 71 §1, derde lid *juncto* 236 § 3 WGB.

- 3) het systematisch opstellen van Y-STR profielen van aangetroffen sporen, verdachten en veroordeelden in het kader van seksueel geweld;
- 4) een langere bewaartermijn voor het referentiemonster en de daarvan afgeleide monsters die DNA bevatten;
- 5) de nodige wetwijzigingen als gevolg van de aanneming van de wet van 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht.

Hiertoe worden het Wetboek van Strafvordering, de DNA-wet⁷ en de WPA gewijzigd. In het bijzonder wijzigt artikel 18 van het voorontwerp het artikel 44/1 §2 van de WPA.

8. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI'). Aangezien het voorontwerp een impact heeft op het informatiebeheer door de GPI, zal het Controleorgaan zich in dit advies dan ook beperken tot de aspecten van het voorontwerp die daarmee in verband staan. In dit geval betekent dit dat artikel 18 van het voorontwerp wordt geanalyseerd in het huidige advies. Voor het overige verwijst het controleorgaan naar het advies van de GBA.

In het kader van deze adviesaanvraag werden er door het COC eveneens een aantal bijkomende vragen gesteld op 23.03.2023 aan de Directie van de Internationale Politiesamenwerking van de Federale Politie (CGI) waarop het COC het antwoord ontving op 31.03.2023.

III. Analyse van de aanvraag

9. De DNA-wet laat reeds geautomatiseerde internationale uitwisseling van DNA-profielen toe in strafzaken door de beheerder van de DNA-gegevensbanken met buitenlandse contactpunten⁸. De steller van het voorontwerp wenst in essentie daarnaast ook punctuele uitwisseling van DNA-profielen mogelijk te maken tussen de Belgische politiediensten enerzijds en buitenlandse politiediensten, internationale organisaties voor justitiële en politionele samenwerking⁹ en internationale ordehandhavingdiensten anderzijds, en dit o.a. in dossiers betreffende vermiste personen of strafzaken¹⁰.

---

⁷ Wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA-analyse in strafzaken, *B.S.*, 20 mei 1999.

⁸ Artikel 8 DNA-wet.

⁹ Bijvoorbeeld Interpol of SIS.

¹⁰ Memorie van Toelichting (hierna afgekort als MvT), p. 62.

10. Het artikel 44/1 §2 lid 1 en 2 van de WPA bevat op zeer algemene wijze een wettelijke basis voor de verwerking van 'genetische gegevens'. Het huidige artikel luidt als volgt:

"Met het oog op het uitoefenen van hun opdrachten mogen de politiediensten de persoonsgegevens bedoeld in artikel 34 van de wet gegevensbescherming¹¹ verwerken ter aanvulling of ondersteuning van de andere categorieën van gegevens zoals bedoeld in artikel 44/5¹².

Naast de voorwaarde bedoeld in het eerste lid geldt het volgende:

1° (...)

2° (...)

3° de verwerking van genetische gegevens¹³ betreft enkel het inwinnen van genetische gegevens en de registratie van administratieve vermeldingen verbonden aan het genetisch profiel, met uitsluiting van de vergelijking van genetische profielen of de identificatie van het DNA-codenummer en wordt uitgevoerd in het kader van de uitoefening van opdrachten van gerechtelijke politie en de toepassing van de wetgeving inzake civiele bescherming."

11. In een herschreven punt 3° van het 2^e lid herneemt het voorontwerp de toegelaten verwerkingen van genetische gegevens in een opsomming en voegt er – naast de littera a¹⁴) en b¹⁵) - een extra verwerking (littera c) aan toe luidende als volgt:

"3° de verwerking van genetische gegevens vindt uitsluitend plaats in het kader van de uitoefening van opdrachten van gerechtelijke politie en de toepassing van de wetgeving inzake civiele bescherming en bestaat desgevallend uit:

- c) Of, op basis van een voorafgaande opdracht van de bevoegde gerechtelijke autoriteit, de punctuele uitwisseling¹⁶ van DNA-profielen met buitenlandse politiediensten, internationale organisaties voor justitiële en politionele samenwerking en internationale ordehandhavingsdiensten met het oog op de vergelijking van dit profiel met hun DNA-profielverwerkingssystemen.¹⁷"*

Na dit lid 2 voegt het voorontwerp ook een nieuw lid (dat aldus het 3^e lid wordt) toe:

"Het doel van de vergelijking bedoeld in het tweede lid, 3°, c), is te helpen bij de identificatie van een verdachte of dader, of te helpen bij de identificatie van onbekende overledenen, of te helpen bij het

¹¹ Bijzondere categorieën van persoonsgegevens.

¹² Categorieën van in de A.N.G. en in de basisgegevensbanken geregistreerde persoonsgegevens.

¹³ Eigen onderlijning.

¹⁴ "De verwerking van genetische gegevens vindt uitsluitend plaats in het kader van de uitoefening van opdrachten van gerechtelijke politie en de toepassing van de wetgeving inzake civiele bescherming en bestaat desgevallend uit a) het inwinnen van genetische gegevens"

¹⁵ "De verwerking van genetische gegevens vindt uitsluitend plaats in het kader van de uitoefening van opdrachten van gerechtelijke politie en de toepassing van de wetgeving inzake civiele bescherming en bestaat desgevallend uit b) de registratie van administratieve vermeldingen in verband met het DNA-profiel"

¹⁶ Eigen onderlijning.

¹⁷ Artikel 18 Voorontwerp.

zoeken naar vermiste personen. Bij punctuele uitwisselingen wordt de beheerder van de nationale DNA-databanken, bedoeld in artikel 2, 9°, van de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA-analyse in strafzaken, onverwijld geïnformeerd.

12. De bedoeling is dat politiediensten, op vraag van een gerechtelijke autoriteit, in een bepaald dossier ook punctueel DNA-gegevens kunnen uitwisselen met buitenlandse politiediensten voor de volgende drie finaliteiten:

1. helpen bij de identificatie van een verdachte of dader;
2. helpen bij de identificatie van onbekende overledenen;
3. helpen bij het zoeken naar vermiste personen.

13. Dit zou volgens de aanvrager een oplossing bieden voor meerdere situaties:

- situaties waarbij de geautomatiseerde uitwisseling tussen internationale DNA-gegevensbanken niet mogelijk is;
- situaties waarbij verdragen uitsluitend tussen politiediensten punctuele uitwisseling van DNA voorzien¹⁸;
- situaties waarbij er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat er op basis van concrete elementen van een zaak een vergelijking van DNA-profielen met een bepaald land moet worden uitgevoerd.

In deze gevallen wenst de steller van het voorontwerp het mogelijk te maken om, in kader van een specifiek dossier, een verzoek te sturen naar dat land (binnen of buiten de Europese Unie) om DNA-profielen uit te wisselen/te vergelijken. Deze gevallen worden verder toegelicht in de Memorie van Toelichting¹⁹.

14. Een DNA-profiel is volgens de DNA-wet, een alfanumerieke code die specifiek is voor ieder individu en die wordt bepaald op basis van sequenties van het genetisch erfgoed.

Genetische gegevens worden beschouwd als een bijzondere categorie van gegevens zoals bedoeld in artikel 10 van de *LED* en omgezet in artikel 34 WGB. Artikel 34 WGB stelt dat de verwerking van genetische gegevens slechts toegelaten is wanneer de verwerking strikt noodzakelijk is, geschiedt met inachtneming van passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkene, en wanneer de verwerking door de wet, het decreet, de ordonnantie, de Europese regelgeving of de internationale overeenkomst is toegestaan.

---

¹⁸ Dit is bijvoorbeeld, aldus de aanvrager, het geval in het kader van de SIS (Schengen) reglementering.

¹⁹ MvT, pagina 64 – 67.

1. Wettelijke basis

14. De steller van het voorontwerp beoogt artikel 44/1 van de WPA als rechtsbasis voor de internationale uitwisseling van DNA-profielen door de politiediensten. De verwerking van DNA-profielen is concreter dan de verwerking van genetische gegevens in het algemeen. Ook dient er een rechtsbasis te bestaan voor de politiediensten om de DNA-profielen te verwerken, vooraleer ze kunnen uitgewisseld worden; dit zijn immers twee afzonderlijke verwerkingen.

Er dient dus eerst en vooral een onderscheid gemaakt te worden tussen (a) de loutere verwerking van DNA-profielen door de politiediensten en (b) de uitwisseling van deze DNA-profielen met buitenlandse politiediensten en internationale organisaties voor justitiële en politionele samenwerking.

16. Uit de Europese en nationale rechtspraak volgt, samengevat, dat de bescherming van de persoonsgegevens van fundamenteel belang is voor de effectieve uitoefening van het privacy grondrecht enerzijds en dat de omstandigheden waarin en de voorwaarden waaronder de verwerking van persoonsgegevens mogelijk is, duidelijk en nauwkeurig in een wettelijke basis moeten worden vastgelegd, anderzijds. Het betekent ook dat de essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd, met name²⁰:

1° de categorie van verwerkte gegevens;

2° de categorie van betrokken personen;

3° de met de verwerking nagestreefde doelstelling;

4° de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en;

5° de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

Dat geldt a fortiori voor bijzondere categorie persoonsgegevens aangezien de verwerking ervan strikt noodzakelijk moet zijn en met extra waarborgen moet worden omringd²¹.

17. Het artikel 18 van het voorontwerp vermeldt in duidelijke en voldoende nauwkeurige bewoordingen de precieze doeleinden van de verwerking, de categorieën van betrokkenen waarvan de gegevens worden verwerkt, alsook de categorieën verwerkte gegevens, en de omstandigheden waarin ze worden meegedeeld. De identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke en de bewaartermijnen hangen dan weer af van de gegevensbank waarin de DNA-profielen verwerkt worden en de wettelijke rechtsgrondslag van die gegevensbanken, *in casu*, de Wet op het Politieambt.

18. Volgens de Memorie van Toelichting is het de bedoeling dat de DNA-profielen door de politiediensten verwerkt worden op het niveau van de basisgegevensbanken (*in concreto* de

---

²⁰ Zie onder meer, Grondwettelijk Hof, arrest nr. 33/2022 van 10 maart 2022, www.const-court.be; EHRM 11 januari 2020, P.N. versus Duitsland, nr. 74440/17, www.echr.coe.int.

²¹ Zie onder meer HvJ van 26 januari 2023, nr. C-205/21, considerans 65-66, www.curia.europa.eu.

basisgegevensbank 'GES'²²) en wordt de Directie CGI aangeduid als enige contactpunt voor de bilaterale uitwisseling²³.

De vraag stelt zich hierbij in welke gegevensbank de DNA-profielen het best worden opgeslagen om meervoudige opslag te vermijden. Artikel 44/5 §3 WPA bepaalt dat de gegevens met betrekking tot de daders en verdachten van een strafbaar feit, de gegevens met betrekking tot de vermiste personen en de gegevens met betrekking tot de personen die op verdachte wijze overleden zijn (waaronder dus ook onbekende overledenen), kunnen verwerkt worden in de basisgegevensbanken en de Algemene Nationale Gegevensbank (hierna 'ANG'). Met het oog op internationale uitwisseling van deze informatie en het beschikken over een zeker validatieniveau van de DNA-profielen, is het aan te raden en ook logisch om deze ook in de ANG te verwerken en van daaruit, de CGI toe te laten deze internationaal uit te wisselen.

Volgens DJO (Centrale Directie van de operaties inzake gerechtelijke politie van de Algemene Directie Gerechtelijke politie (DGJ) van de federale politie) wordt ook reeds gebruik gemaakt van de sporenbank (LIS), , waarin reeds DNA-sporen verwerkt worden maar geen DNA-profielen. Zo kan bijvoorbeeld naar analogie van de vingerafdrukken waarbij het APFIS-nummer enkel in de APFIS-gegevensbank wordt opgeslagen en een referentienummer in de ANG staat, de DNA-profielen enkel in de LIS-gegevensbank worden opgeslagen met een referentienummer in de ANG. In ieder geval wordt de verwerkingsverantwoordelijke verzocht na te gaan welke rol de ANG hier kan spelen om overbodige dubbele opslag te vermijden. Ook in het licht van de functionele analyses voor i-Police dient meervoudige opslag van dezelfde informatie binnen de politionele ICT-architecturen vermeden te worden.

19. Teneinde de politiediensten toe te laten genetische gegevens (DNA-profielen) te verwerken in de ANG, dient dit, in het licht van de hiervoor vermelde rechtspraak, dan ook toegevoegd te worden aan de lijst van informatie en persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt in de ANG, met name in artikel 44/5 § 3 (als een nieuw te ontwerpen punt 10°) WPA.

Dat geldt overigens evenzeer voor de verwerking van biometrische gegevens. Zo worden in de praktijk reeds APFIS-nummers (uniek nummer toegekend aan vingerafdrukken) verwerkt in de ANG. Het valt immers moeilijk te begrijpen dat de verwerking van vingerafdrukken pas uitdrukkelijk (en uitsluitend) in artikel 44/10 § 2, 2° WPA wordt vermeld en dan nog enkel inzake de toegang tot het archief van de ANG, terwijl deze niet in artikel 44/5 § 3 WPA zijn opgenomen, namelijk als bijzondere categorie van persoonsgegevens die in het kader van opdrachten van gerechtelijke politie worden verwerkt (en dus vóórdat deze gegevens na de initiële bewaartermijn zullen of kunnen worden gearchiveerd).

---

²² Onderzoeksbeheersinstrument van de politie

²³ MvT, p. 64.

Daarom raadt het COC aan om van de gelegenheid die dit wetsontwerp biedt gebruik te maken om meteen zowel de verwerking van de biometrische als de genetische gegevens toe te voegen aan de categorieën van persoonsgegevens die kunnen verwerkt worden in de ANG, zoals voorzien in artikel 44/5 § 3 WPA.

20. Naast de essentiële elementen, staat het de Koning of nadien de bevoegde minister vrij om nog verdere modaliteiten over het verloop van de uitwisselingen uit te werken. Zo bepaalt de Memorie van Toelichting dat de Directie Internationale Politiesamenwerking van de Federale Politie het enige contactpunt is voor de bilaterale uitwisseling²⁴. Het COC raadt aan om dit niet enkel in de Memorie van Toelichting te duiden, maar dit ook op te nemen in de WPA of minstens in een uitvoeringsbesluit.

21. Wat de finaliteiten betreft, stelt zich de vraag of het DNA van elke vermiste persoon dient verzameld te worden. Het algemeen karakter van de term 'vermiste personen' kan leiden tot een zeer ruime interpretatie. Daarom stelt het COC voor om zich te beperken tot personen met een onrustwekkende verdwijning. De criteria waaraan moet voldaan zijn om te spreken van een onrustwekkende verdwijning worden reeds duidelijk bepaald in een omzendbrief van het College van procureurs-generaal²⁵. Dit laat toe om deze finaliteit duidelijk af te bakenen.

2. Passende waarborgen

22. Artikel 34 WGB bepaalt verder dat passende waarborgen dienen genomen te worden voor de rechten en vrijheden van de betrokkene. Artikel 44/1 WPA voorziet reeds waarborgen voor de verwerking van politionele gegevens. Daarnaast voegt het voorontwerp bijkomende waarborgen toe:

- enkel het DNA-profiel (alfanumerieke code) wordt verwerkt en niet de DNA zelf;
- dit kan enkel na voorafgaande opdracht (vordering) van een (bevoegde) gerechtelijke overheid.

23. De Memorie van Toelichting verwijst naar situaties waarin een dergelijke uitwisseling mogelijk moet zijn (zie supra randnummer 13) en gebruikt termen als: "*op basis van een concreet dossier en een gemotiveerd verzoek*" of "*gegronde redenen dat er op basis van concrete elementen een vergelijking met een bepaald land moet worden uitgevoerd*"²⁶. Het COC leidt hieruit af dat er in het betrokken dossier "concrete aanwijzingen" dienen te zijn waaruit moet blijken dat er een bepaald verband is met het land waarmee de politie wenst uit te wisselen. Dit dient bij voorkeur ook in de

---

²⁴ *Ibid.*

²⁵ COL 04/2022 van 19/05/2022 'De opsporing van vermiste personen', [Omzendbrieven | Openbaar Ministerie \(om-mp.be\)](#).

²⁶ MvT, p.64.

tekst zelf van het nieuw ontworpen artikel 44/1 §2, 2e of 3e lid WPA te worden vermeld als voorwaarde én waarborg om de uitwisseling van DNA-profielen wel degelijk 'punctueel' te houden.

24. Het COC verwijst ook naar de waarborgen die in artikel 44/11/13 WPA zijn vastgelegd. Er wordt aan herinnerd dat politionele gegevens in beginsel enkel kunnen meegedeeld worden aan buitenlandse politiediensten, aan internationale organisaties voor gerechtelijke en politionele samenwerking en aan internationale rechtshandavingsdiensten onder de voorwaarden bepaald in voormeld artikel, met name:

1. ofwel onder de voorwaarden bepaald in een internationale rechtsregel die België verbindt;
2. ofwel onder de voorwaarden bedoeld in de bepalingen van Titel 2, Hoofdstuk V van de WGB²⁷.

In essentie voorziet de WGB dat de doorgifte van persoonsgegevens enkel toegelaten is, indien:

- de doorgifte noodzakelijk is met het oog op rechtshandavingsdoeleinden;
- de persoonsgegevens worden doorgegeven aan een rechtshandevende overheid;
- er een adequaatheidsbesluit bestaat of passende waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens voorzien zijn in dat land.

25. Het COC stelt echter vast dat het voorontwerp geen waarborgen voorziet voor de uitwisseling zelf van de DNA-profielen. Zo moet bijvoorbeeld vermeden worden dat de DNA-profielen louter via (niet beveiligde) e-mail worden uitgewisseld met een ander land. Beoogt de steller van het voorontwerp dezelfde waarborgen als bij de uitwisseling van DNA-profielen door het NICC onder het Prüm-verdrag²⁸?

Na navraag door het Controleorgaan bij de CGI zou de punctuele DNA-uitwisseling met een ander land reeds gebeuren via het Interpol kanaal rechtstreeks naar het Nationaal Centraal Bureau (NCB) van het betrokken land.

In ieder geval dient het voorontwerp te verwijzen naar een bestaande internationale overeenkomst waarin reeds passende waarborgen worden voorzien, bijvoorbeeld de SIS-verordening of de Interpol reglementering. Bij gebreke van een juridisch bindend instrument, dient verwezen te worden naar een adequaatheidsbesluit van de Commissie²⁹ of worden er passende waarborgen voorzien voor de bescherming van persoonsgegevens. Indien men wenst DNA-profielen uit te wisselen buiten het SIS- of Interpolkanaal, dienen alleszins passende waarborgen genomen te worden om via een veilig kanaal deze gegevens uit te wisselen.

---

²⁷ Meer bepaald de artikelen 66-70 WGB dat de voorwaarden bepaalt om persoonsgegevens door te geven aan landen buiten de Europese Unie of aan een internationale organisatie.

²⁸ EU-Raadsbesluiten 2008/615-616/JBZ.

²⁹ Op het moment van het schrijven van dit advies heeft de Commissie één adequaatheidsbesluit genomen onder de LED, namelijk voor het Verenigd Koninkrijk, [Adequacy decisions \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-communications/infobox/interpol-adequacy-decision-2018-01-18).

3. In subsidiaire orde

26. De vraag stelt zich hoe de politie aan de DNA-profielen komt, om deze vervolgens te kunnen uitwisselen. De Memorie van Toelichting vermeldt zoals gezegd dat de DNA-profielen op het niveau van de basisgegevensbanken worden opgeslagen, wat noodzakelijkerwijze met zich brengt dat de politie beschikt of zal beschikken over de desbetreffende DNA-profielen. De DNA-laboratoria communiceren echter niet (systematisch) het DNA-profiel aan de politie, zoals dat voorzien is voor het NICC. Het is dus allerm minst vanzelfsprekend dat de politie beschikt over DNA-profielen om deze (het weze dan 'punctueel') uit te wisselen. Het komt de steller van het voorstel toe daarin duidelijkheid te scheppen.

Wanneer de politie de opdracht krijgt van een gerechtelijke overheid om een DNA-profiel uit te wisselen, stuurt het NICC actueel reeds punctueel het DNA-profiel door naar de bevoegde politie-eenheid. De NICC-databanken bevatten immers de meest volledige en geactualiseerde DNA-gegevens, die overigens reeds gebruikt worden om DNA-profielen te vergelijken (in het kader van het Prüm-verdrag). De DNA-profielen dienen bovendien te voldoen aan bepaalde criteria om opgenomen te worden in de NICC-databanken die eveneens voldoen aan internationale normen om vergelijking met andere internationale DNA-databanken toe te laten.

Het COC raadt hierbij aan te voorzien in een wettelijk of reglementair vastgelegd en veilig communicatiekanaal tussen het NICC en de politie in geval van een opdracht van een gerechtelijke overheid om DNA-profielen internationaal uit te wisselen.

27. Tot slot vermeldt de toelichting niets specifiek rond de opslag van de DNA profielen bij de directie CGI zelf, vooraleer deze worden uitgewisseld via het Interpol-kanaal (en in de toekomst via het SIS). Eén en ander heeft het voorwerp uitgemaakt van de bijkomende vragen van het COC voor de directie CGI. Voor zover het Controleorgaan het goed heeft begrepen uit de antwoorden van CGI gebeurt er geen specifieke interne dataopslag bij CGI maar stuurt men het DNA profiel, bij ontvangst, onmiddellijk door naar Interpol met de vraag voor vergelijking met de Interpol DNA databanken. Het Controleorgaan staat alleszins achter het idee om de opslag van DNA profielen in Belgische politionele databanken zo veel als mogelijk te vermijden en al zeker om dubbele opslag te vermijden (vb. in GES en een databank van CGI voor zover er toch een interne opslag bij CGI zou gebeuren).

Indien er toch een interne opslag bij CGI zou gebeuren herinnert het COC aan de noodzakelijke informatieveiligheidsvoorschriften van art. 44/1 §2, 3^e lid (dat het 4^e lid zal worden na aannahme van dit wetsontwerp) WPA, wat gezien, het actuele dataopslagsysteem van de directie CGI geen evidentie is. Op dat vlak is er evenwel beterschap in zicht vermits de directie CGI binnen afzienbare tijd zal worden uitgerust met een nieuw en *up-to-date* Case Management System (CMS). Het COC dringt er

alleszins op aan dat bij de ingebruikname van dit nieuwe CMS systeem rekening wordt gehouden met deze delicate opdracht van internationale uitwisseling van DNA profielen door de directie CGI.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politionele Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 4 april 2023.

Voor het Controleorgaan,
De Voorzitter a.i.,
Frank Schuermans (GET)